

Адыгэ Республикаам и Лышъхъэ ишъэрьлхъэр пээльэ гъэнэфагъэкэ зыгъэцекиэрэ Къумпыл Мурат тигъуасэ зэхищэгъэ планернэ зэхэсигъом зигъо юфыгъоу къэуцугъехэм аштигушыагъэх.

Цыфхэм ягумэкыгъохэр зэхэфыгъэнхэр

ПШЬЭРЫЛЬ ШХЬА!

Хабээ зэрхэгүүэ, блэкыгъэ планеркэм кыщаатыгъэ юфыгъохэр зэшохыгъэхээ зэрхуу гъэм, гухэльэу щылхэм министрэхэр къатегушыагъэх, зэфэхысыжхъэр кашшыгъэх.

АР-м и Премьер-министрэ ишъэрьлхъэр зыгъэцекиэрэ Наталья Широковам анахъэу ынаэ зытыридзагъэр машом ыпкъ къикыкъе ошлэдэмышагъэхэр къэмыхъунхэм иофыгъу ары. Мы ильесыр къызихъагъэм щублагъэу респуб-

ликэм ичыпээ зэфэшхъафхэм машом гъогогу 181-рэ закыншигтагъэу агъеунэфыгъ, ахэм яхыгъэу протокол 53-рэ нылэп зэхагъеуцаагъэр, тазырэу атвартыгъагъэхэр сомэ мин 73-м клахъэ.

Мы лъэнъыкъомкэ ведомствэхэм, муниципалитетхэм, къоджэ псэуплэхэм япашхэм яшъэрьлхъэр зэрагъэцакиэрэ Къумпыл Мурат тигъэрэзагъэп, юфшэн нах агъельшынэу къафи-гъэптигъэ.

Демографилем ыльэнъыкъокэ юфхэм языгтэ зыфдэм иофыгъу Н. Широковар къызынчугъу. Аш къызэриуагъэмкэ, сабьеу къэхуугъэхэм япчагъэ нах макэ хъугъэ, аш даклоу зидунай зыхъожьыгъэр 439-кэ нахынб.

Джащ фэдэу рафтигымкэ Урысые зэнэкъокью республикаам щыкюштим изифэгъэхъазырын зэрэлтыкыатэрэм, юфшэнным икъеухуумэн фэгъэхъыгъэ федеральнэ мэхъанэ

зиэ юфхъабзэм Адыгеир зэрэхэлжэштим пащэр къатегушыагъэ, пшьэрьлхъэу зыфагъэуцужхъэрэр кыгъэнэфагъэх.

2017-рэ ильесыр къызихъагъэм щублагъэу республике бюджетын ихахъохэр сомэ миллиарди 2-рэ миллион 728-м зэрэкхэгъэйрэд къыхигъэшыгъ министризу Долэ Долэйтбий. Блэкыгъэ ильесым мыш фэдэиуахътэ егъэпшагъэмэ, а пчагъээр сомэ миллион 512-кэ нахынб. Планэу щылэм ипроценти 111-рэ ар мэхъу. Республике бюджетын ихахъохэр проценти 131-м, чыпээ бюджетхэр — проценти 102,5-м нэсных.

Нэужым шхъадж зыфэгъэзэгъэ лъэнъыкъомпээ зыфыгъу эзэхэштэйхэр къышыгъэх, блэкыгъэ планеркэм унашью щаштагъэхэр тъэцэгъэхээ зэрхуурэм къатегушыагъэ. Анахъэу анаэ зытырадзагъэр социальна юфыгъохэм язшохын зэхэшагъэ зэрхуурэр ары.

АР-м и Лышъхъэ ишъэрьлхъэр пээльэ гъэнэфагъэкэ зыгъэцакиэрэм къызэриуагъэм-

кэ, министрствэхэм, къулыкъу зэфэшхъафхэм япашхэм яофшэн зэрэзхащэрэм, яшъэрьлхъэр зэрагъэцакиэрэм уасэ къафэзышытээр обществэр ары.

— Зэклэмэ анахъ шхъадж цыфхэм ягумэкыгъохэр, цыкыгъэу ялхэр зэхэтфынхэр ары. Ашкэ пащээм юфшэнэр зэрагъэцакиэрэм епхыгъэ социологичесэ ушетынхэр зэхэтшээтих, ахэм зэфэхысыжъэу афэхуухэрэм диштуу унашохэр тышытэх, зипшьэрьлхъэр зымыгъэцакиэрэм ялнатэхэр чланэн алъэкыт. Арышь, мы лъэнъыкъом пытагъэ хэлтээ щублагъеколын, цыфхэр къызэршшыгъуугъыхэрээр къэжкугъэшшылкъэжын фаг. Юфыгъо зэфэшхъафхэм япхыгъэу цыфхэр къысфэтхэх, упчлхэр къысфагъазэх. Ахэр зэфэхысыжъхээзэ тышыт, нэбгырэ пэпч джэуап ыгъотыт, — къыуагъ Къумпыл Мурат.

ТХЬАРКЬОХЬО
Адам.

Юф зышээрэ цыфхэм яфитыныгъэхэр къаухъумэх

Адыгейим и Лышъхъэ ишъэрьлхъэр пээльэ гъэнэфагъэкэ зыгъэцекиэрэ Къумпыл Мурат АР-м и профсоюзхэм я Федерацие илъыкъохэм тыгъуасэ аlyklagъ. Зэхэсигъом хэлжэхъагъэхээ министрэхэм я Кабинет хэтхэр. Республикаам социальна, экономике лъэнъыкъохэмкэ хэхъоныгъэхэр ышынымкэ профсоюзхэм мэхъанэ ин зэрэлээр Къумпыл Мурат пэублэм къыхигъэшыгъ.

— Социальна ыкы экономике хэхъоныгъэхэр тышынхэм пав, цыфхэм юфшэпээ чыпэхэр ялхэр, ялжжапкэ агъотыжыныр, юфшэнным ыльэнъыкъокэ яфитыныгъэхэр къеухуумгъэнхэр анахъ мэхъанэшо зэттийн фаехэм аштийн, —

къыуагъ шыольтырым иаштэ. — Юф зышээрэ цыфхэм ары экономике ыльялсэр. Республикаам социальна зылкытныгъэ ильян, щылэкэл-тээукээр нахышу шыгъэнным афэш цыфхэм ифитыныгъэхэр ыкы ишлонгъоньтэхэр къеухуумгъэнхэм мэ-

ханэшо я! Ашкэ профсоюзхэмрэ тэрырэ зы пшьэрьлтиэр. Профсоюз движением сид фэдэрэ лъэнъыкъоки ылпыгъу тифхэхүүэ тышыт. Адыгэ Республикаам и Общественна палатэ иаштэ Устэ Рустлан блэкыгъэ ильесым юфыгъо зэшуахъяа изэфхысыжхъэр къышызэ къыуагъ нэбгырэ мафэм ехъулэу нэбгырэ мин 40 фэдиз яорганизацэе зэрхэхтэйр. Пшьэрьл шхъадж зыфхэм яфитыныгъэхэр аукъуагъэмэ ылпыгъу афэхуунхэр, социальна ыкы нэмыкы лъэнъыкъохэмкэ яшуагъ арагъэйнэ ары.

— 2016-рэ ильесым юф зышээрэ колективи 122-мэ ташыагъ, — къыуагъ Устэ Рустлан. — Пшьэрьлэу тилагъэр тыккон, юф зэрэшээрэм теплын, ишцкыагъэмэ ылпыгъу тафхэхууныр ары. Улзээхуунэу блэкыгъэ ильесым тышгъэнхэм шапхъэхэм адимыштэу гъогогу 400 къыхадгъэшыгъ.

(Икэух я 2-рэ н. ит.)

МЫЕКЬУАПЭ ЩЫКЮГЪЭ ЗЭХАХЬЭМ КЫРАТХЫКЫ

ТЫЗЭГЬУСЭУ ТЕРРОРЫМ ТЫПЭУЦУЖЫ

Мыекъуапэ ипчэгу шхъадж эхэм аштишэу «Зэкъошныгъэм» зэхахъэу блэкыгъэ шэмбэтым щыкъуагъэм нэбгырэ шъэ пчагъэ хэлэжжагъ. «Террорым тызэгъусэу тыпэуцу» зыфиоу Урысые Федерацие щызэхашэгъэ юфыгъом ар епхыгъэу щытыгъ.

(Икэух я 2-рэ н. ит.)

Владимир ПУТИН:

«МЭКҮҮМЭЩ ХЪЫЗМЭТЫМКІЭ ГЪЭХЪЭГЪЭШЛҮХЭР ТИІХ»

Общественное движение «Народный фронт» зажиццэгээ медиафоруму «Правда и справедливость» зифийорэр мэлдэлтэйфэгъум и 1-м кынчегъэжьагъэу и 3-м нэс кыалэу Санкт-Петербург шыкыуагъ. Мэфицым кыкыоц хабзэм илтикюхэмрэ журналистхэмрэ зэхэсигъохэр ялагъех. Аужырэ мафэм щыягъэ йофтхъабзэм Урысые Федерацием и Президентэу, Народный фронтим иккяшакю Вла-димир Путиныр хэлжьагъ.

УФ-м икъэлэ ыкчи ирайон зэфэшхъафхэм йоф ашызышлэрэ журналист 500-м ехүү медиафорумын къекюлчагъ. Къебарлыгъээс амалхэм ялтыклохэм азыфагу щызэхашгээ зэнэктоккум теклонигъе кынчидэхъэхъэхэр арь йофтхъабзэм кырагъэблэгъагъэхъэр. Апэрэ мафэм журналистхэм ашыщэу зиоффшагъэ нахь дэгьюу кынчагъэшгэхъэм шүхъафтынхэр аратыгъэх. Мигъэ нэбгыре 443-мэ теклонигъэр кынчадагъ. Адигэ Республикаан щилжжээрэ журналистхэри Народный фронтим зажиццэгъэ зэнэктоккум хэлжьагъ. «АиФ-Адыгэя» зифийорэ гъэзетим ибоозревателэу Карина Кадиевамэр «Советскэ Адыгэим» икорреспондентэу Елена Марковамэр теклонигъэр кынчидэхъагъэхъэм ашыщы.

Ятлонэрэ мафэм Народный фронтим анахь мэхъянэ зиэу ылтытэрэ проектхэр кыгъэлжэгъагъех, ахэм афэгъэхъагъэу зэдэгүүшгэгъуэр зэхаша-гъех. «Генеральная уборка», «Дорожная инспекция ОНФ», «Равные возможности — де-тям» зифийорэ проектхэм шольыр зэфэшхъафхэм кыарыкыгъе журналистхэмрэ хабзэм иккулыкъушлэхъэмрэ атегущи-лагъех, непэрэ мафэм ехъулэу цыфхэм гумэкыгъо ялагъем ягууль кынчашыгъ.

Лъэныкъо зэфэшхъафхэм кээ зтеутыгъэ площадкхэм мэлдэлтэйфэгъум и 2-м йоф ашлагъ. Цыфым ежь нахь шоғъашшын лъэныкъор кынчихын, аш

сэу дэлэжжэнхэ фое. Хабзэм илтикюхэм общественникхэр ягъусэу йоф зэдашээ зыхъукэ, чыопсым изытет нахышшум ылтэныкъокэ зэхъокышт.

Къэралыгъор чыгулэжхэм тапэкки ылпэгъу къазрафахъу-штыр медиафорумын кынчихъагъэшгэй. Республикеу Мордовиен кыкыгъе журналистим иупчээ джэуап кыритьжьээ В. Путиныр ар кынчагъ.

Экономикем анахь лъэн-нико шхъалэу илхэм ашыщ мэкүүмэш хозяйтэвэр, — игу-шылэ лъигъэклотагъ УФ-м и Президент. — Аужырэ илъес-хэм мы лъэныкъомкэ гъэхъэгъешлүхэр тиіх. Мы илъес-сым къэралыгъом илэпилэгъу чыгулэжхэм афэдгъак-лоштыгъэр нахь маклэ ху-щтэп, аш зэрэхдгэхъоштым түлхүүшт. Мыш фэдэ шык-кэлэ тапэкки лъидгъэклотэн гүхэл ти.

Ау мэкүүмэш хъызметым ылтэныкъокэ гумэкыгъо щылээр зэрэбэри Президентим игу-шылэ кынчихъагъэшгэй. «Краснодар краим мы лъэныкъомкэ йофхэм язитет сильэппээ, чыгухэм афэгъэхъагъэ зэхэ-фынхэр зэрифэшшуашу ашынхэе прокуратурэм унашшо фэшшыгъ», — кыкыгъэштхэгъ Владимир Путиныр.

«Аварийнэккэ» заджэхэрэ унхэм ашыпсэухэрэр гъеко-

щыжыгъынхэм фытегъэпсихъэгъэ программэр джыри зэ щы-лъэныгъэм щыпхырышгъэнхэм пае ишыкыгъэр зэкэ къэралыгъом зэришшэштыр йофтхъабзэм кынчалагъ.

Сэкъатныгъэ зиэ цыфхэм ылпэгъу афэхъурэ предприятихэм къэралыгъом ынааэ къазэрэтетыштыр Урысые Федерацием и Президент кынчихъэшгэй. Мыш фэгъэхъыгъэ иупчээ Владимирискэ шъольтырим кыкыгъе журналистэу Марина Платонюк кынчагъ. Аш кынчалагъэм кэ, банкрот хууным ишынагъо зиэ предпринятиеу кыалэу Владимир дэтим сэкъатныгъэ зиэ цыфхэм йоф шашлэ. Къэралыгъор мыш фэдэ организациехэм ылпэгъу къафэхъунэу амал щылэмэ журналистыр кынчалагъ.

Мыш фэдэ гумэкыгъохэм хэкыпшэе ялэр зы — цыфхэм йофшэпилэ чылпэхэр яд-гэгъотын фое, — кынчалагъ Владимир Путиныр. — Владимир дэт предпринятиеу нахь илгэклотыгъэу илф зэхэ-фышт. ылпэгъу тызерафахъу-штыр нафэ, аш пае ишыкыгъэр тшэшт.

Урысые Федерацием и Президентэу, Народный фронтим иккяшакю Владимир Путиныр зэхэсигъом кынчалагъ титарих зэрэдгээльялпэрэм къэралыгъор эзард кынчалагъ.

Урысые патриотизмэ ин ил. Аш ишыагъэкэ экономикэм, нэмыхи лъэныкъохэм къэхъэгъешлүхэр тшынхэ тэлъекы, — кынчалагъ Президентим.

Медиафорумын иупчээ кынчалатыгъэхэм ашыщ волонтерхэм ялофшэн зэрээхашэрэм фэгъэхъыгъэ Интернет-ресурс ашын фоеу зэралытэрэр. Аш фэдэ лъэу илэу форумын хэллэжжээжээ журналист ныбжык-кэ Президентим зыкыфи-гъэзагъ. Аш кынчалагъэм кэ, волонтерхэм мэхъянэшхоя я нахь мышлэми, я Мафэ игъэкотыгъэу тикъэралыгъ щыхагъэунэфыкырэп.

Статистикем кынчалатырэм кэ, тикъэралыгъ щыпсэухэрэм ашыщэу процента 7-р волонтерскэ движенихэм ахэтих, процент 15-м ехүү волонтерскэ йофтхъабзэхэм ахэлажжэх, — кынчалагъ Владимир Путиныр. — Аш кынчах-кэ мыш фэдэ лъэныкъом хэт цыфхэм тиааэ атедгэтийн, ылпэгъу тафэхүн фоеу сэллэйтэ. Сайт афызэхэтщэнри иго шыгыкъ.

Джаш фэдэу Санкт-Петербург щыкыгъэ зэхэсигъом зынчтегушигъэхээ йофыгъохэм ашыщ къэлэцыккүхэм яфитынчыгъэхэр къэхъумэзэнхэр. Мыш дэжьым кынчихъагъэшгэй зынчбажж имыкыгъэхэм ежь-ежырэу ядуний ахъожжын агу къафэзэгъэуцээрэ социальне хытынум узэрэпшшүү-клоштыр арь. Зэхэсигъом кынчихъагъэхэм зэкэми зэдаштагъ патриотизмэ зиушьом-бгүүнам, псауныгъэр гъэпти-тэйнэм къэлэцыккүхэр фэзэштэхэ контент агээпсэн ыкчи цыф жүгъэм ахэзэгъэхашт къулыккүхэр зэхашэн зэрэфадар. Аш ишыагъэкэ къэлэцыккүхэр, зынчбажж имыкыгъэ ныбжык-кэ зэрар кынчалагъ.

Мыхэм ыкчи нэмыхи йофыгъохэм медиафорумын ашытегушигъагъех. Журналистхэр зынчтегумэкъирэ лъэныкъохэр къа-лалагъех, ахэм хэкыпшэе афэхъущтыр зэхашафыгъ.

ГҮНЭЖЬЫКЬО Сэтэнай.

Къебзэштээм тьфэжкъубан

2017-рэ ильэсийр экологиом и Ильэсэу агъэнэфагь. Аш ившъэрэлтыр юфыгъоу мы лъэныкъомкіе къеуцуухэрэм общественностьюн ынае атыридзэнэир, къералыгъом иэкологие изытет, ищынэгъончъагъэ нахышышу шыгъэнэир ары. Къебзэныгъэм лъыплъэнхэу район пащэхэм афиғъэптигъар АР-м и Лышъхъэ ившъэрэлхэр зыгъецкіэрэ Къумпыл Муратэ.

Джа гүхэлтыр зыдаигъэу муниципальнэ образование «Къалэу Мыеекъуапэ» зыфиорэм къалэм ильэкъебзэнкіе юфтыхэбзэ гъэнэфагъэхэр зэрхэхьэх. Ахэм афэгъэхыгъэу администрацием псэуплэ коммунальные хъызметымкіе ыкы къалэр зэтегъэпсихъэгъэнымкіе и Гъэлорышлаплэ санитарн лъыплъэнымкіе иотдел ипащэу Светлана Левченкам гүшүйэгъу тыфэхъуг.

Тиотдел пшъэриль шхъялаэу илэр, — къеуатэ аш, — тъкъэзыуцуухэрэ чыюпсыр къеухумэгъенным, бытовой ыкы промышленнэ пыдзафэхэр къэугъоигъэнхэм, дэшгъэнхэм, икілеркіе гъэкодыжыгъэнхэм япхыгъе юфтыхабзэхэр зэхэшгъэнхэр ары.

Мыеекъуапэ сидигуу иурамхэм якъэбзагъекіе, икілеркіагъекіе, инэфынагъекіе адэр къалэхэм къахшы. Ау аш пае къебзэныгъэм изыткіе шалхъэхэм зэкімэ уагъэрэзэнэу щытэп. Анахь тъинигъо къызылыкъихэрэр къалэм игуналкъехэр, зыгъэпсэфыплэ чыпілэхэр, къызылыт чытуу лахь нэклэху амыгъедэхэрэр арых. Игъом ахэр зерамыуплэхэрэм, хэбзэнчъэу хэкийтэкулпэхэр зэрэшашыхэрэм тъкъэзыуцуухъэрэ дунаир, жьеу къатщэрэ аушлоих.

Светлана Левченкам къызэриуа гъэмкіе, экологиом и Ильэс закъол, блэкіигъэе уахтэми юфшіэн зэпагъэугъеп. Хъажъ-быжъхэр зыщаугъоирэ чыпілэхэм кулыккур мафэ къес альэлтэ, хэбзэукъонигъэхэр къыхагъещих, пшъэдэкъижхэр арагъэхых. Къэлгъэн фае, гектар 300-м ехъурэр ары хэкийтэпкіе (свалка) альтырэр, аш нахь маклэр — хъажъ-быжъхэр зыщастьлырэ чыпіл. Аужырэ купым хахъехэрэр ары тикъалэ нахь узщирхылэхэрэр.

Хэкі угъоинир тлоу зэтэфыг — фэтэр унэ зэхэтхэм гъэнэфэгъэ чыпілэм гъучи бакхэр щытхуу пыдзафэхэр аратакъо, чыльэ унэхэм урам пэпчх хэушъхафыкыгъэ чыпілэхэр къыхаххыхээ, цыфхэм къараахылпэ. Мафэ зыщаушихэрэр зэтэфыгъех, аш төфөу пчэдэхжым жьеу къыдэхынэу щыт. Ульоин, дэшын юфыр лицензиованнэу щыт ыкы ар зэрэкъалэу

зэзыхъэрэ ОOO-у «Транссервис» зыфиорэр ары. Мы лъэныкъомкіе юфыгъо къызылыкъирэр — дэшгъто мафэр къэмысыз э, цыфхэм япидзафэхэр пасэу къыдахыхъеш, лэлмэкъэр хэхэм зэхэцүнтхъэх, жым зэрильцахээ урамхэр мэушлоих. Шапхъэхэм адиштэу цыфхэри, юфыр зыгъецкіе кулыкъухэри зызекохкіе къебзэныгъэм тыфэкшошт.

Джы кыфедгъэзэжын къалэм игуналкъехэр зэрэгэхъабзэхэрэм.

Мы ильэсэм чанэу тиофшэн къыхэтэгъэлажъях волонтерхэр, — elo Светлана Левченкам. — Мары бэмышлэу, гэхтапэм и 23-м, къэлэ шыхъафышхуу тиагъэм организации зэфэшхъафуу 248-рэ хэлэжьагь, джащ фэдэу общественном организацием япыклохэр, студентхэр, волонтерхэр (зэкімкіи нэбгыре 1752-рэ) къеклонгъах. Шыхъафыр окофэ, чыпілэ 62-рэ (скверхэр, мэз гүунэхэр, псы лушлохэр) аукъэбзыг. Муниципальнэ образование технике 33-у кыгъэклиагъэм дээгъюу 75-рэ ашыгъ, хэкийтэкулпэ-

дашыгъех, ахэм къаклекъихаагъэхэри рагукигъэх. Мышкіе лэпилэгъу къафэхуу гъэхэм обществэр, администрацием ошлэ-дэмьишэ юфхэмкіе и Гъэлорышлаплэ, Народнэ фронтыр.

Урамэу Хъахууратэм ыцэ зыхырэм тет шхаплэу «Лезгинка» зыфиорэм къыпышыт чыгур волонтер отрядэу «Руки помощи» зыфиорэм хэт нэбгыре 15-мэ агъэкъэбзагь, хэкі кубометрэ 25-рэ аугъоигь.

Юфтыхабзэу «Экологический десант» зыфиорэм нэбгыре 80 хэ-

мини 3, лэнатлэ зыыгъхэм — сомэ мин 30, юридическэ лицэхэм — сомэ мин 70-рэ.

Аш имызакъоу, хэбзэнчъэу къызэуахырэ хэкийтэкулпэхэм ягъекодын пэуагъэхъанэу сомэ мин 500 муниципальнэ образованием ибюджет 2016-рэ ильэсэм къыщыдыхалытагь, джыри ахьшэ тедээ аш сомэ мин 300 кыфатуущицт.

Хэкийтэкулпэхэм япхыгъэу юфыгъо шхъялаэу администрацием ыпашхъэ итыр чыгуу

шхом пыдзэфэ кубическэ метрэ 432-рэ ращэллагь.

Мы шыхъафым ыталоклэ урамэу Хъахууратэм тет къэхалэйм дэлльигъэ чыгышхо икыкыгъэхэр

лэжьагь. Ахэм жыыбгъэм риутыгъэ чыгхэр рахыкыгъэх, уцхэр аупклагъэх, ветеранхэм якъэхэр агъэбзагъэх.

Урсые экологическэ шыхъафуу «Гъэтхэ шхуантай — 2017-рэ» зыфиорэр мэлъыльфэгъум и 29-м щылэнэу тыраубытагь. Аш изэхэшнкіе планыр агъэхазырыгъах, цыфхэ альяпльэштхэр агъэнэфагъэх.

Мэлъыльфэгъу мазэм къыклоц фонтанхэм юфшіэн зэтэрагъэпсихъажышт, газонхэр аупкілэштых, зыгъэпсэфыплэ паркхэр агъэбзэштхэр.

Светлана Левченкам къызэрхийгъэштээмкіе, къалэм ыкы аш къызылыт гъунапкъэхэм ягъэбзагъэ адэр ильэсхэм ягъяпшэмэ, мы ильэсэм нахышышу хуугъэ. Ар къызыхкіе аш ылтытэрэр администрациин пшъэдэкъижхэу хэкийтэкуным пыльыр къызэралыгъэхэр ары. Физическэ лицэхэм сомэ

нэклэхуу уцыжхэр къызэрхийгъэу, пыдзафэхэр зыщыратэхъэрэр зые цыфхэр зэрэмьтэунэфышхэрэр ары. Сыда пломэ а чыпілэхэр зытхагъэхэм агъэбзэнхэу щыт.

Нэмькі зыгъэпсэфыплэ чыпілэхэр зэпымыуу зераушлоихэрэр тицфхэм якултурэ епхыг. Гүхэл нахь мэшлэими, обществэвэ изэхэшшык икъу фэдизэу тичылыг ушигын лылээсигъэп. Тыкъэзыууцхъэрэ дунаим ибаинигъе къэтыхъумэмэ, типсауныги къызэтэнэшт.

Мы юфым изытет районхами ташыкілпэчлагь. Тэххутэмькье район администрацием ипащэу Шхъэлэхээ Азмэт къызэрхийгъэмкіе, хэбзэнчъэу хэкіхэр къыдээзышхэрэм пхышшэу адэзекштых, тазырхэр атырхъаштых. Зэпымыуу мы юфыгъом фэгъэхыгъэ зэлукэгъуухэр цыфхэм адашых. Чыгур зыщыратэхъэрэр зилем шуагъэ къытэу замыгъэфедэхэкіе, администрацием ар ыштэжьыщт.

Нэмькі районхами мы юфыгъор ашыл. Цыфхэм яхкіхэр зыдашэн аятоирэп. Хэкі дэшшиным лицензие зэрэлхэгъэм фэшл организацие пстэуми а юфыр зэшшуахын альякырэп. Амал зэрилкіе хэкийтэхэр къагъотых. Чылагъохэм егъашы адэмьтэгъэхэу, джы гъучи бакхэр бэмэ (Пэнэжыкъуу, Нэчэрээзий) адэтэльягох. Джэдхэхъэблэ къоджэ псэуплэм ипащэу Хъашхуунык Мыхыамэт ишуагъэкіе тракторыр къыдэххьеш, тхамафэм зэхкыр дещи.

Тикъуаджэхами, тикъалэхами якъэбзэнгъэ тэры зылэ ильэр. Шхъадж ишлэй ыуугъоижымэ, түкээзыууцхъэрэ дунаир, къэбзэшт, дэхшэт.

ІШШЫНЭ Сусан.

КОСМОНАВТИКЭМ И ДУНЭЕ МАФЭ ИПЭГЬОКІЭУ

ШІушлагъэр щыІэнныгъэм хэкіуакіэрэп

Космонавтикэм и Дунэе мафэ мэлтыльфэгъум и 12-м хэдгъенуфыкызы, тэ, Адыгэ Республиком щыпсэухэрэм, апэу зыцэ кьетохэрэм ашыщ Советскэ Союзым и Лыхуужьэу Анатолий Березовоир.

Тэххутэмыкое районом ипсөүпіэу Инэм кыышхуугэ А. Березовоим щыІэнныгъэ гъогу кыкгуэм урыгушону щыт. Космосым бывыштхэм якуп хэтэу Адыгейим ыцэ ляагу ыіеты штоигуагь. Дунам ціэрио щыхууным ыпекі щыІэнныгъэ-псекіуэ ылағъэм иныбджегъухэр кытегущыиеху бэрэ зэхэхыщтыг.

Инэм еджапіэр кышиуихи, Краснодар, нэмыхкхэм ишэныгъэ ашыхигъехуагь. А. Березовоим иныбджегъэуу благъэу Трахъо Энвер кыззериотэжырэмкэ, халыгыу бзыгъэр кынеджэхэрэм адигощытгыг. Унэм кыхажыырэм лыылтэштыгь, шагъэм кіепчэштыгь. Гукіеум имызакью, А. Березовоим иккүйгээр лыылтэштыгь, шэхэхэрэм адигощытгыг. Адыгэ Республиком и Къэралыгьо орэдьи-къэшюкло ансамблэу «Испъамыем» концертэу Краснодар

кыыштырэм тичыпіэгүу космонавтыр щигтльегуагь. Трахъо Энвер игъусэу ыгүү зэрэтеорэм тиғэгушохштыг.

— «Испъамыем» ихудожественне пащэу, композиторэу Нэхэе Аслын синэоссашу, — кытилогуагь Анатолий Березовоим. — Энвер концертрыр зэрэштиштыр зызехехим, мэньянчэе сишигъэп. Синебджэгъу сыфэрэз, Адыгейим иартистхэм салуигъэлгэштэгь.

Искусствэм, пүнүгъэм, космонавтикэм игъекотыгъэу татагущыиэз ээл кыззериотэжырэмкэ, халыгыу бзыгъэр кынеджэхэрэм адигощытгыг. Москва радиомкэ икъэтыхим А. Березовоир ядэу-штыгь, зэфэхыысажхэр ышы-штыгь.

— Джы адыгэ орэдхэм шыукъядэу. Тхыабысым Умарэ, Нэхэе Аслын аусыгъэхэр шьош пае къэтетых. Аш фэдэ гүшүиехэр Москва радиомкэ икъэтыхим ашызэхэхсы сштоигуагь, — кытило-

гъагь А. Березовоим. — Дунаме классикэм хэхэгъэ произведениехэр радиомкэ къа-тих. Италием, Францием, Великобританием якомпозиторхэм аусыгъэхэр радиомкэ зэхэхэхых. Ар дэгүү, искусствэм пүнүнкээ илэп. Ау аш даклоу тиғэгъэу ис льепкхэм яорэдхэр нахыубэрэ зэхэхтынхэу тифай. Искусствэм льепкхэр зэфещэх, язэфыщыткіхэр ягъэлпэлтэх.

Адыгэ джэгүхэм А. Березовоир ахэлжагуэу, льепк къашуу «Зэфаклом» хильасэу, ныбджегъухэм адэуджэу бэрэ къыхэкъищтыгь.

— Инэм сыйкышхуугь, Шындже сиятлонэр къуадж,

— ышоштыгъэ Анатолий Березовоим. Чылэм дэсхэм алыкіэзэ щыкыла-гъэхэм ядэгээзыжын пытыгь. Олимпиадэ джэгүнхэр Шыачэ зэрэштиштхэм А. Березовоир тегущыиэу тирхүпіэгъагь. Олимпиадэм имашо Мыекьюапэ иурамхэм ашызэзыхагъэхэм ашыщ, «Мамырнгъэм иодыджын». Мыекьюапэ щигэ-уу штоигуагь, ау игъо ифагъэп, игъонэмисэу дунаир ыхъожыгь. Анатолий Березовоим ыгу кытимоюжырэми, ишшашагъэкэ кытхэт. Зынеш-дэгээ єджа-ицэ ыцэ фаясигь. Лыхуужьын фэгъэхыгь зэхахъэхэр республикэм щэкло.

Сурэтим итхэр: **шахматыкэ ешлаклохэм Анатолий Березовоир ахэт.**

ИСКУССТВЭР — ТИБАИНЫГЬ

Ясурэтхэр дунаим щашлэх

ЩыІэнныгъэм ихуугъэ-шлагъэхэр икІерыкызы нэгум кыкІэзыгъэуцожыхэрэм сурэттеххэр ашыщых. Яофшлагъэ зэфэхыысажхэрэу үзүфежъэкі, зэгъэпшэнхэр ошыих, ухэштэхы. Нэм ыльэгъурэр псэм хэбгаш ёштоигуагь чы-пэ уефэ.

Адыгэ Республиком исурэттеххэм 2016-рэ ильэсийм яофшлагъэ икъэгъэлэгъону фэгъэхыгьэ зэхахьем зы сэнэххатым рилэжьэрэ нэбгыре пышы пчагъэ щизэлукагь. Язэдэгүү щыІэнныгъэр гъэшэгъону. Уядэлүзэ, яофшлагъэ ялхэм нахь куу зашыгъэгъуазэ пшоигуагь сурэтхэм уялты...

Лъепк искусствэм щызэлыша, къэгъэлэгъону ипашэу, архитекторэу Бырсыр Абдулахь зэлукіэм кыззэрэ-щилуагъэу, сурэт пэпчь уялтызэ, зэфэхыысажхэр ошыих. Анахь Iепэласэр узакуюо кынхэлхыыр кынхэлхыыр зафэогъа-зэ. Адыгэ Республиком исурэттеххэм я Союз итхамамтэу Аркадий Кирнос, Дмитрий Войнаевир, нэмыхкхэм ціэрилох.

Мыекьюапэ ифотоклубэу «Лэгъо-Накъэ» хэтхэри зэнэкъо-куу маклэп зыхэлжагъэхэр. Щигтхуцэу кынхэлхыыр анахь кынхэлжэштырэ сурэттеххэр бэрэ зэрэлхыохэрэр, ялпэлэсэнгыгь зэрэхагъахэрэр ары. Мы сурэтим дунэе къэбар къеплотовылэн плэкіеу зэп кынхэлжэштырэ.

Республикэм изэнэкъохухэр

Адыгэ Республиком къэгъэлэгъону 10 щызэхашагь. «Быллыгыгъэм иепллыгы!» зыфилоу Къохыпіэм щыпсэурэ льепкхэм яискусствэхэмкэ Къэралыгьо музееу Мыекьюапэ дэтым къэгъэлэгъону щыкыла-гъэр щыІэнныгъэм ехыгь. Адыгейим исурэттеххэм я Союз ильэс 20 зэрэхуагь ар фэгъэхыгьагь.

Сурэттеххэу В. Лутай яофшлагъэ нэбгырабэ елпэгъагь. Михаил Шемякиным (Къэрданэм) итвортчести тимүзийхэм къаша-гъагьэлэгъуагь. Сурэтыш цэ-

рыор къашакло зыфэхуагь ёгъэдженхэр, зэнэкъохухэр ныбжыкіхэм афызэхашагь.

Зы нэгъэуплэгъум кыкылоц сурэттеххэм ылтэгүрэр, ынаэ зытыридзэрэр тарихынм къынхынэн ельэкы. Сурэтэу тирхүпэе зынхыгь зынхыгь тамэ реты. Сергей Бредихиним «Зэпшьешэгъухэр» зыфиорэ сурэтэу зэнэкъохухэр кынхынэлэгъум яхылжээ. Зынхыгь хэлжээ бзылфыгыищ тетысхыапэ щызэлшаша-зэ. Къауатэрэр шъяфа е цыфуу къябгүхэхэрэм алтыпльэхээ зыгорэхэр арауалла?

Дэюомкэ бэнаклохэм алтыпльи, алтырэгъум темыкыжхээ Н. Ботталовым атыри-

хыгьэ сурэтыр гъэшэгъону гъэ-псыгь, нахь лъэшыр къэшэ-гъошоп.

2017-рэ ильэсир экологиэм и Ильэс. С. Еутыхым Кавказ шылтырэм иднай фэгъэхыгь къэгъэлэгъону зэхиша-гъэр лъэхъаным кынхырэ-кы. Чыюпсым изытет, уичыгу бгъэхъэбзэнэм, нэмыхкхэм яхылгээ сурэтхэр дахэх.

Адыгейим исурэттеххэм яофшлагъэ кырым икъал-хэм къаша-гъэлэгъуагь. Искусствэм шылтырэм зэфещэх, тапэкли сурэттеххэр зэллыкыла-хы, яшэнэгъэкэ зэхъожыштых.

Сурэттеххэм къэу яофшлагъэ 200 фэдиз 2016-рэ ильэсийм къа-гъэлэгъуагь. Нэбгыре 31-мэ ясурэти 106-рэ зэнэкъохухэр кынхынэхыгь. Бырсыр Абдулахь зэрильтээрэмкэ, сурэттеххэм ялпэлэсэнгыгь зэрэх-гъа-хырээр тинэрыльтэгъуагь. Адыгэ Республиком искусствэхэмкэ иколледжэу Хъанэхуу Адамэ ыцэ зыхырэм, искуствэмкэ къэлэцыкы еджа-хэм аш-дэгъэрэ къэгъэлэгъону кынхынэхыгь, опыт зиэхэм алыгъа-кыагъыгъэх.

Сурэтим итхэр: **къэгъэлэгъону Аркадий Кирнос кытегущыиэ.**

**Нэкльгъор
зыгъэхъазыгъэр
ЕМТЫЛЬ Нурбай.**

ФУТБОЛ. КУПЭУ «КЪЫБЛЭР»

Н. Къэжъарэм тигъэгүгъагъ, ау...

«Зэкъошныгъ» Мыецъуап — «Ротор» Волгоград — 0:1.
Мэлтыльфэгъум и 9-м республикэ стадионым шыз-
дешлагъэх.
Зезыщагъэхэр: А. Иванников — Ставрополь, П. Евста-
фиди — Краснодар, А. Шрамко — Шытхъал.
«Зэкъошныгъ»: Шэуджэн, Датхъужь (Джыгун, 59),
Невидимый, Ридель, Дышъэк (Волков, 75), Къэжъарэм,
Правило (Губанов, 67), Ахмедханов, Делэктю (Пашэ, 73),
Ахмедханов, Аушев.
Къэлапчъэм Иэгуаор дэзыдзагъэр — Жданов — 73,
«Ротор».

Сурэтным итыр: «Зэкъошныгъэр» «Роторым» дешэз.

Зэнэкъокъум апэрэ чыпіэр чызыыыыз командэу «Роторыр» бэрэ ыпекіе кылыштыгъ. Хъакъэхэм яешлаклохэм ашыщхэр язакъо тикъэлэпчъеутэу Б. Шэуджэним къеклихъу къыхэкъыгъ. «Зэкъошныгъэм» икапитанэу Шэуджэн Борис цыхъэштэгъоу ешлагъ. Метрэ заулекіе кылыштыкъем къыдахъох, тагъэгумекіу уахътэ къытэкъу.

Тиухъумаклохэр зэрээгүрүмыуагъэхэр Алексей Ждановым ыгъефеди, метрэ заулекіе ыпэ-

чыжъэ къэлапчъэм Иэгуаор дидзагъ. «Зэкъошныгъэр» аш ыуж бэрэ ыпекіе лыкълотагъ, «Роторым» икъэлэпчъеутэу Валерий Поляковир гузэжъогъу чыпіе ифэштгъигъ, ау хъагъэм Иэгуаор тифутболистхэм радзэныр къадэхъугъэп.

Къэжъарэм Назир, Делэктю Аскэр, Іашэ Анзор, нэмыкхэри апекіе лыкълатэхъу бэрэ тльэгъугъэх, ау пчагъээр зэрхъокынэу яамал къыхыгъэп. Анахъеу тшымыгъупшэжъыщыр аужыре таекъикъем къыклоц «Зэкъошныгъэр» «Роторым» икъэлапчъем

благъэу зэрекуущтыгъэр, Н. Къэжъарэм ешлапіэм щытефэзэ, «Роторым» икъэлапчъэм ыкылб фэгъэзагъэу Иэгуаом зэрэуагъэр ары. Стадионым дэсхэу ешлэгъум лынпильхэрэр «къызыщылкыгъэх», хъагъэм Иэгуаор ифэштэу гугъэштгъигъэх... Ухуумаклохэм Иэгуаор ашхъарьыгъигъ, къэлэпчъеутэу зызыдзыгъэм Иккэкъыгъ, ау хъагъэм нэммысизз къэлэпчъэбгыкум тефи, къыгъэлэгэштэжъыгъ. Судья А. Иванниковым аш лынпилтэу макъэ къыгъэули ешлэгъу уахътэр аухыгъ.

Пресс-зэлуклэр

«Зэкъошныгъэм» итренер шхъялэу Денис Поповым къызэриуагъэу, апэрэ таекъикъ 45-м къыклоц тиешлаклохэр илыягъэу гумэкъыщтыгъэх, «Роторым» щызынэштгъэх. Ялэпэлэсэнэгъэ икъоу къагъэлэгъуагъэп. Зэлуклэгъум иаужыре таекъикъ 30-м къыклоц «Зэкъошныгъэр» дэгъоу ешлагъ. Хъагъэм Иэгуаор римыдзагъэм, фут бол дахэ стадионым щытэгъу.

«Роторым» итренер шхъялэу Лев Ивановыр «Зэкъошныгъэм», Б. Шэуджэним, Н. Къэжъарэм, А. Делэктю къацыхъу. Пчагъээр зэфэдэу амьуухыгъэм, тиешлаклохэм ялэпэлэсэнэгъэ зэрэхгахъорэр къыхэгъэштгъэн фаеу ылъытагъ.

Л. Ивановыр къызэриуагъэу, опыт зиэхэмрэ нахь ныбжыклохэмрэ зэгъусэх «Роторым» щешлэх, аш зыкъегъэштгъэжъы, Мыецъуапэ къэлонхэм ыпэклэ Волгоград хэкум игубернатор «Роторым» ишащхэм, ешлаклохэм къаулагъа, күпым апэрэ чыпіэр къызыдахынэу, апэрэ күпым хэхъанхуу пшъэрэль къафишигъ. Пащэхэр командэм ифэо-фашлэхэр агъэцэкленхэм фэхъазырых.

Ветеранхэр ащыгъупшэхэрэп

Ешлэгъу уахътэм изэлпууль «Зэкъошныгъэм» ильэс зэфэшхъяфхэм щешлэгъэхэм, тренерэу, администраторэу илагъэхэм гүшүэ фабэхэр къафалуагъэх. Зэхахъэм стадионым, «Зэкъошныгъэм» ялащэхэр къызыгъу юлагъэх. Хъокло Къэпплан къызэрэхигъэштыгъэу, «Зэкъошныгъэм» ишлэгъухэм пкэ амьтэу ялтынхуу стадионым зыщыфаам дэхъанхуу футбольом иветеранхэм тхыльхэр аратыгъэх.

Семен Ланашировым, Павел Иваненкэм, Артур Вардумян, Александр Галиченкэм, Нэйбой Юрэ, Хъунэ Аслъян, Владимир Аведисьян, нэмыкхэу егъэблэгъэ тхыльхэр зэрэтижъыгъэхэм «тхышаууэгъэсэу» стадионымрэ «Зэкъошныгъэмрэ» ялащэхэм къафалуагъ, яильэс ишлэгъухэм атегуущыагъэх, нэпэөпль сурэтхэр атырихыгъэх.

Кізүххэр

Я 22-рэ ишлэгъухэм якізүххэр зэтэгъашшэх.

«Биолог» — «Черноморец» — 0:2, «Афыпс» — СКА — 2:0, «Чайка» — «Легион» — 1:0, «Армавир» — «Динамо» — 1:1, «Шъачэ» — «Мэшыкъу» — 1:0, «Ангушт» — «Кубань-2» — 1:0.

Чыпілэхэр

1. «Ротор» — 51
2. «Афыпс» — 43
3. «Армавир» — 43
4. «Чайка» — 37
5. «Черноморец» — 36
6. «Шъачэ» — 36
7. «Краснодар-2» — 31
8. «Зэкъошныгъ» — 29
9. «Биолог» — 29
10. СКА — 29
11. «Кубань-2» — 22
12. «Мэшыкъу» — 21
13. «Динамо» — 21
14. «Спартак» — 21
15. «Ангушт» — 19
16. «Легион» — 16.

Мэлтыльфэгъум и 16-м «Зэкъошныгъэр» Новороссийскэ щылуклэшт чыпілэ командинэу «Черноморцэм».

Зэхэзыщагъэр ыкылб къыдэзыгъэхэрэп:
Адыгэ Республика мэлтээкъ
Иофхэмкэ, Икылб къэралхэм ашы-
псэурэ тильэп-
къэгъухэм адырлээ
зэпхыныгъэхэмкэ
ыкылб къэбар
жъугъэм иамал-
хэмкэ и Комитет
Адрессыр: ур. Кре-
стянскэр, 236

Редакциер зыдэштыгъэр:
385000,
къ. Мыецъуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,
редактор шхъялэм
игудадзэ:
52-49-44,
пшъэдэкъыжъ
зыхыыре
секретары:
52-16-77.

E-mail:
adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхъатыгъэр:
Урысы Федерацием хэутын Иофхэмкэ, телерадиокъэтынхэмкэ ыкылб зэлъы-
Иссыккэ амалхэмкэ и Министерствэ и Темир-Кавказ чыпілэ гъэлоры-
шапл, зэраушыхъатыгъэ номерыр
ПИ №ТУ23-00916

Зыщаушахуутырэр
ООО-у «Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыецъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

Зекіэмкіи
пчагъэр
4023
Индексхэр
52161
52162
Зак. 596

Хэутын
уздыкъиэтхэнэу ўыт
уахътэр
Сыхъатыр 18.00
Зыщаууэтхэгъэх
уахътэр
Сыхъатыр 18.00

Редактор
шхъялэм
Дэрбэ Т. И.

Редактор
шхъялэм
игудадзэр
Мэшлээкъо С. А.

Пшъэдэкъыжъ
зыхыыре
секретары
Гъогъо
З. Х.

Чыпілэхэр: Н. Къэжъарэм и Д. Дардымов

НАРДХЭР

Ныбджэгъухэм агъэлъапэ

Республикэм ишахмат ешлапіэу Мыецъуапэ дэтым Даур Вячеслав фэгъэхыгъэу нардхэмкэ шэжэ зэнэ-
къокъу щыкъуагъ. Къэлэ администрацием физкульту-
рэмкэ ыкылб къылбакъыкъи и Комитетрэ В. Даурым ныб-
джеу илагъэхэмрэ зэлуклэгъум къэшакло фэхъугъэх.

Зэхэзкло купым ыцлекіе зэхахъэм къызыгъу юлагъэх. Пэнэштуу Мыхъамодэрэ Хъот Юнис-
эрэ. Даур Вячеслав самбэмкэ ыкылб дзюдомкэ, футболынкэ, гандболынкэ, спорт лъэпкэ зэхэхъягъэхэмкэ. Адыгэим икэлэ-
цыкъу-ныбжъыкъе еджалэхэм япэшагъ. В. Даурыр ныбджэгъушюу, гукъэгъу зыхэлт цыфуу щытыгъ.

Ябгъонэрэу зэхажэгъэ зэнэ-
къокъум нэбгъирэ 14 щызэукаль.
Апэрэ чыпілэ Адыгэ Республи-

кэм испорт еджалэу N 2-м ипа-
щэ игуадзэу Гъыш Нухэ къыдэ-
хыгъ. Къэлэгъэдэжэ юфшэндэ
иветерану Рубен Нарудын ятло-
нэрэ чыпілэ ыхыгъ. Республи-
кэм футболынкэ испорт еджа-
лэе ипащэ игуадзэу Пэнэштуу Мыхъамодэ ящэнэрэ чыпілэ фагъэшошагъ.

Александр Матусыян, Лышэ
Юрэ, Анатолий Москалэнкэм,
Хъот Юнис, Азиз Оганесян, нэ-
мыхъихэм хагъэунэфыкъыре чы-

пэхэр къыдамыхъыгъэм, ешлэхэдэгъу къагъэлэгъэуагъ.

Даур Вячеслав ыкъоу Тимури
ри зэхэзкло купым хэтыгъ. Зэ-

нэкъокъум хэлэжъагъэхэм зэра-
фэрээр аш ыкъуагъ. Апэрэ чып-
ишир зыхыгъэхэм кубокхэр,
шүхъафтынхэр аратыжыгъэх.

Нэлкүүгъор зыгъэхъазырыгъэр ЕМТЫЛЬ Нурбий.

